

(המשך עמוד 6)

השיב כספי, אחרי שכהן עמד כבר יומיים על דוכן העדים.

שאלותיו של תמיר, בחקירה הראשית, היו מכהנות להבהיר את הצעדים שנקטו מיד עם התערור חשש לגורלו של אלי תבור; הפניה למשטרה, למגן דויד אדום, לחדר מקרי אסון של בית-חולים הדסה; החקירה בין חוגי הספורט; אועקת המש-טרה.

עורך-הדין תמיר ביקש גם להבהיר את הרקע הציבורי-פוליטי של הפרשה, שאל: "מה הם היחסים בין דויד בן-גוריון לבין העולם הזה?"

"אני מתנגד לשאלה זו!" התערב כספי. נימק תמיר: "הציגו בבית-המשפט את דבריו של מר בן-גוריון בפרשה זאת, ש נאמרו בכנסת. ניסו ועוד ניסו להסתמך על דברים אלה כעל דבריו של בר-סמך. אני מבקש להוכיח כי אין מר בן-גוריון משוח-רר מועות-קדמות בכל הנוגע להעולם הזה, וכי יחסו אל עתון זה הוא מלכתחילה עיון."

"אין כל צורך להיכנס לדברים אלה," החליט השופט, בנסייון לצמצם את הירי-עה, "דויד יחסו של ראש הממשלה לכל העתונות, לא רק להעולם הזה... אך אין לספל בכך במסגרת משפט זה."

ביובוז זמן. כספי, לעומת זאת, חקר את העד על פרטי-פרטים, מטביב לעצם החטיפה. למשל: מי הגיע לדירת תבור אח-רי ששחרר מידי חוטפיו? מתי?

כהן נקב בכמה שמות, הוסיף: "אינני זוכר באיזה סדר הגיעו לדירה. לא שמשתי שם כחודעת קבלה..."

המשיך כספי להקשות: "האם המשטרה הגיעה לפני אבנרי?"

העד: "אינני זוכר."

כספי: "האם אבנרי הגיע לפני המשטרה?"

העד: "אינני זוכר."

האם אשתו של תבור הגיעה לפני הגיעה משטרה? לפני אבנרי? האם המשטרה הגיעה לפני אשתו של תבור? האם אבנרי הגיע לפני אשתו של תבור?"

עד כי נאלץ השופט עצמו להתערב: "הי-לא העד מסר את שמות הנוכחים והצהיר שאינו זוכר באיזה סדר הגיעו. האם אתה רוצה שיענה חמישים פעם שאינני זוכר... אבקשך לא לכבז את זמן בית-המשפט!"

קריאת-תגרה. שעה אחרי שעה נשאלו השאלות. תמיר קם, הפנה לעבר הנאשמים ופרקליטם קריאת-תגרה מהוהדת: "אדוני ה-שופט, עד עתה לא שאלו את העד שאלה אחת היכן היה הוא בשעת הפשע, מה עשה הוא במועד החטיפה. והלא מאשי-מים אותו בביצוע החטיפה. אני מצהיר שלא אתנגד אם יחקרו אותו שבוע ימים על חלקו בחטיפה, או ניסו להוכיח כי הוא אשר חטף את תבור... אבל אני מתנגד ל-ביובוז זמנו של בית-המשפט, זמני וזמן המתלוננים."

אך גם התגרות ישירה זו לא הועילה. כספי המשיך לערם גיבובי שאלות-סרק. הוא לא נראה כאדם הממהר לחשוף את האמת בפרשת תבור. היה ברור שהוא ר-שולחיו מעוניינים לדחות את ההכרעה בכל מחיר.

דרכי אדם

זוות בזריקה

ארבע שנים סבלה סופי כהן ממחלת הדיסקוס בחוט השדרה. כאבים עזים היו נוקפים אותה מפעם לפעם, ממשבים מיד את מהלך עבודתה במשך ביתה בשכונת ספירא בתל-אביב, שם התגוררו היא, בעלה שני ילדיה, בת ובן. משפחת כהן, שעלתה בולגריה עם הקמת המדינה, לא התלוננה פעולם על קשיי פרנסה. חיים כהן, בעלה של סופי, מצא את פרנסתו בבית-מלאכה לן למטריות. מפעם לפעם היתה גם סופי אה לעזרת בעלה, עוסקת בשלבי היצור והחרונים של מוצר שימושי זה.

כשגברו הכאבים בחוט השדרה, פנתה פי לעזרת מומחים. רופא המשפחה, ד"ר י משכונת ספירא, שלח את האשה הסובלת בית-החולים אסותא. פרופסור ספירא, ה-מחה לטיפול בחולי חוט השדרה, קיבל תה תחת פיקוחו. אחרי טיפול קצר, תקנה לסופי חגורת מגן, שעזרה מאד ששכת כאביה.

לפני שלושה חודשים תקפו הכאבים שוב כופי כהן. פרופסור ספירא, שבדק אותה גנית, ציחה על מערכת שלמה של טיפולים גניים, שהיו צריכים להקל על מחלתה.

(המשך עמוד 12)

הפכיוכה בעיר אקה

חברת התעופה העיראקית נחת במסלולו. אולם מתוכו לא יצאו המלך והפאשא. מקבלי הפנים המשתוממים המשיכו ל-המתין בחדרה-המתנה. הם חיכו בעצבנות שעות ארוכות, עד כי התברר להם ללא צל של ספק כי האורחים מבגוד לא יופיעו. ועידת הארבעה מתה בטרם גולדה. כי העיראקים היו עסוקים אותה שעה בבקעה קרובה להם יותר מאלה שהוצעו ל-סדר היום: הפיכה צבאית בארצם.

★ ★ ★

"אויב אללה מת!"

היריעה זור-אשונה הובוקה לעולם הנודהם עלידי רדיו בגדאד. כבר בשעות הבוקר של יום שני הודיע קריין נרגש: "הוי הקצינים החופשיים! היום יומכם, יום שיחרור האומה העיראקית מהאימפריאליזם ומשרתיו." הוא המשיך והודיע כי במשך הלילה תסס הצבא העיראקי את השלטון, הקים מועצת הפיכה שתשלט עד לבחירת נשיא. "המלוכנות בוטלה, עיראק רפובליקה!" בזו אחר זו נמסרו שלוש הודעות ארו-כות, מטעם השלטון החדש: הרפובליקה

שני מלכים ושני נשיאים מוסלמים התכוננו להתכנס ביום שני זה באיסטנ-בול. מטרתם, לדברי ההודעה הרשמית, היתה לדון במצב שנוצר בלבנון ובקפריסין, וכן "בבעיות הקרובות להם". איש מהם לא העלה על דעתו כמה קרובה תהיה הבקעה שתתעורר תוך שעות, בדומטיות מדהימה. על סדר-היום של הועידה היתה, למעשה, הצעה מרכזית אחת: התערבות צבאית גלויה בלבנון, לצד הנשיא הפרו-מערבי. אמנם, לפי ידיעות מוסמכות, נמצאים כבר עתה בלב-נון מתנדבים עיראקיים. עתה ביקש ראש ממשלת עיראק, נורי אל-סעיד פאשא, להכריע את הכף בעד התערבות רשמית. קריאת-האזעקה שלו: הגיעה השעה ה-11 לעצור את גמאל עבד אל-נאצר והקומוניסטים.

ביום ב' בבוקר, לפי לוח-הזמנים שנקבע, הגיעה לאיסטנבול המשלחת הפאקיסטאנית. אחריה היתה צריכה לנחות המשלחת העיר-ראקית, בראשותם של המלך פייזל ז' וראש ממשלתו הקשיש (70), משמר הכבוד של הצבא התורכי עמד ערוך בשדה-התעופה, ראשי המדינה והסגל הדיפלומטי היו מוכנים בחדרה-המתנה הצר. מטוס ויקאונט של

גמאל עבד אל-נאצר מטייל עם מארחו, המארשאל טיטו היגוסלובי, באי-בריוני. המהפכה בעיראק פרצה בשעת פגישתם של השניים, בה נוספה חשיבות לנשיא רעים כאחד ממנהיגי הגוש הנייטרליסטי. ההולך ומוסיף למשקלו הפוליטי.

העיראקית תתבסס על עקרונות הארם, ותעמוד בקשרי אחוה עם כל המדינות הערביות והמוסלמיות. האורחים מתבקשים לשמור על השקט, ובמיוחד לא לפגוע באורחים זרים. "כולנו יד אחת," סיימה למענכם, ועל כן בטחו בנו שנשלים את המשימה הקדושה."

ההודעה המעניינת ביותר היתה גם המי-זעזעת ביותר. היא הזכירה באלומות מהפכה אחרת, שאירעה באותו יום של ה-14 ביולי, לפני 169 שנה, כאשר כבשו המוני פאריס את מיבצר הכאסטיליה. ההודעה: האמיר עבדול איללה, צאצא הנביא, הוצא להורג. גזירתו נתלתה בכיכר ההגנה, במרכז העיר. "צאו לרחובות וראו את מדכאכם תלוי, והעם יורק בפניו!" הוזמן השדרן.

היה בשידור גם רמז כי לא רק דודו של המלך נרצח. ברחובות מתגוללות שתי גחיות! הודיע הקריין בסיפוק רב, "אחת היא של אותו אדם שניסה להתעלות מעל לכל העם, השניה היא של אדונו." בשידור מאוחר יותר הכריז בנימה הרת-גורל: "אויב אללה מת!" הרמז העבה נתפרש כאילו נורי אל-סעיד, "אויב אללה", הומת אף הוא, במשפט לינין, עם אדונו עבדול איללה.

★ ★ ★

"אללהו אכבר!"

ראשונים ששמו לב לשידור הי-גורלי, ממש כאילו ציפו לו מראש, היו הסורים. רדיו דמשק חזר על הודעות בני-דאד, מיהר להוסיף כי רעים הכירה ברפוב-ליקה החדשה. כעבור כמה שעות השיבו הקצינים העיראקים את המחמאה: הם הכירו ברעים, הודו לגמאל עבד אל-נאצר.

מן הפרטים הראשונים, היה ברור כי המהפכה העיראקית בוצעה כמעט לחלוטין לפי הדוגמה המצרית מלפני שש שנים, בה הודח פארוק והועלתה לשלטון קבוצת עבד אל-נאצר. אפילו שמות הארגונים ש-פעלו במחתרת — הקצינים החופשיים ומועצת הפיכה — היו זהים.

לא היה כמעט ספק כי ההפיכה אורגנה במשותף, עלידי המבצעים העיראקיים ו-המושכים-בחוטים המצריים. מזה שנים מנהלים הנספחים הדיפלומטיים המצריים — בתוספת צבא של סוכנים חשאיים — פעולת חתירה מאומצת נגד ממשלת עיראק, בתוך גבולותיה של מדינה זו. לא פעם גם נתבקשו נספחים דיפלומטיים לעזוב את עיראק, חששותיה של ממשלת בגדאד היו, כי המצרים פועלים בקרב הסטודנטים ו-הפועלים המאורגנים בערים — חומר-התב-ערה הפוליטי הדליק ביותר בכל עיר מר-חבית. איש לא העלה על דעתו כי המאמץ העיקרי נעשה דווקא בקרב הקצונה הצבאית, וכי הוא עתיד להצליח במידה כזו.

על כן, כאשר שודרה ההודעה הראשונה על ביצוע ההפיכה, צהלו רדיו קהיר ודמשק ורוגנו בכל מיקרופון, כשותפים בפועל ל-חוננה. רדיו דמשק השתפך בדברי פרשנות, שנשמעו כליריקה מדוקלמת.

השיב כעבור שעה קלה, "שרות השידור של הרפובליקה העיראקית מבגדאד": "המלו-כנות חלפה עד בלי שוב! קומו ערבים אצילים! קומו בני המולדת המשוחררת! שירו ושמחו, ואמרו עמנו אללה אכבר, אללה אכבר, אללה אכבר והכבוד לערבים!" ומיד דהדו צליליו ומילותיו של שיר אדיר: אללהו אכבר, אללהו אכבר, אמרו עמנו אללהו אכבר — השיר שהפך להימנון התהי-לה של עבד אל-נאצר, אחרי מערכת סואץ.

★ ★ ★

קשר נגד חופיין

מסביב לכרור הארץ הגיבו התנות השדור, כל אחת בדרכה. הקריין הערבי של הבי.בי.סי. דיבר בנימה, שהוכירה את